

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov împotriva Ministrului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Vasili Beda, admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 13 iunie 2019, Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministrului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 15 aprilie 2010, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat o hotărâre, prin care a fost admisă integral acțiunea depusă de el și obligat Consiliul municipal Chișinău să-i acorde spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată potrivit normelor stabilite de art. 42 Codul cu privire la locuințe.

Hotărârea menționată a fost remisă de către instanța de judecată la 6 august 2010 pentru executare silită în adresa Departamentului de Executare a Deciziilor Judiciare Centru.

La 7 septembrie 2010, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu a intentat procedura de executare, fapt ce se confirmă prin încheierea nr. 12-1172/2010 din

7 septembrie 2010, prin care a fost dispusă primirea spre executare a documentului executoriu nr. 3-897/10 din 15 aprilie 2010 emis de Curtea de Apel Chișinău, cu privire la obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde lui spațiul locativ sub formă de apartament sau casă separată potrivit normelor stabilite de art. 42 Codul cu privire la locuințe.

Ulterior, în cadrul acestei proceduri, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu a întreprins diferite măsuri pentru a executa această hotărâre judecătorească, însă, hotărârea nominalizată nu a fost executată de către Consiliul municipal Chișinău sub diferite pretexte.

Astfel, prin răspunsul Primăriei municipiului Chișinău nr. 08-5508 din 18 octombrie 2010, executorul judecătoresc a fost informat că la momentul actual executarea hotărârii instanței de judecată nu poate fi posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial imobilul cu destinație locativă aflat în proprietate municipală.

Totodată, a fost comunicat că din aceste considerente, autoritățile administrației publice locale nu au posibilitatea să execute hotărârile definitive și irevocabile ale instanțelor de judecată cu privire la asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

La 16 martie 2016, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu s-a adresat cu o cerere, prin care a solicitat informații privind măsurile întreprinse în vederea executării documentului executoriu și cauza neexecutării documentului executoriu, la care a primit un răspuns precum că la momentul actual executarea hotărârii instanței de judecată nu poate fi posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău, fapt generat de procesul de privatizare al fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial imobilul cu destinație locativă aflat în proprietate municipală.

Alte măsuri de executare silită de către executorul judecătoresc Oleg Ungureanu nu au fost întreprinse.

La 17 iunie 2016, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu a emis încheierea nr. 026-12-1172/10, prin care a restituit fără executare documentul executoriu nr. 3-897/10 din 15 aprilie 2010 emis de Curtea de Apel Chișinău, iar la 26 aprilie 2019, dânsul a luat cunoștință cu toate actele procedurii de executare la biroul executorului judecătoresc Oleg Ungureanu.

A comunicat că la 29 mai 2019, a depus repetat la executorul judecătoresc Valentina Zamșa documentul executoriu nr. 3-897/10 din 15 aprilie 2010 emis de Curtea de Apel Chișinău, iar prin încheierea nr. 004-671/19 din 29 mai 2019, executorul judecătoresc Valentina Zamșa a intentat procedura de executare a documentului nr. 3-897/10 din 15 aprilie 2010 emis de Curtea de Apel Chișinău privind obligarea Consiliului municipal Chișinău de a-i acorda spațiul locativ sub formă de apartament sau casă separată potrivit normelor stabilite de art. 42 Codul cu privire la locuințe.

A remarcat că din cauza neexecutării hotărârii judecătorești nominalizate, dânsul împreună cu soția sa Tatiana Beda au fost nevoiți să cumpere un apartament din cont propriu.

Astfel, conform contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului din 12 mai 2017, au cumpărat apartamentul nr. X din șos. XXXXX mun. XXXXX în

valoare de 367 017 de lei, devenind proprietari ai apartamentului respectiv în părți egale, iar din cauza lipsei de bani pentru a achita prețul apartamentului, au fost nevoiți să contracteze un credit ipotecar pentru achiziționarea acestui apartament.

Din suma totală a creditului contractat la momentul depunerii acțiunii au fost efectiv achitați 107 000 de lei, fapt ce se confirmă prin chitanțele de încasare a numerarului.

A mai notat că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive de către autoritățile competente din Republica Moldova reprezintă o violare flagrantă a dreptului, consfințit în art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil.

Prin urmare, echivalentul moral pentru despăgubirea prejudiciului moral cauzat trebuie să fie nu mai mic de 50 000 de lei.

Totodată, a menționat reclamantul că cheltuielile pentru asistență juridică în conformitate cu contractul cu privire la acordarea asistenței juridice nr. 03/06-19 din 3 iunie 2019 au constituit în total suma de 1 000 de lei.

A considerat că este în drept să solicite de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei, cât și a prejudiciului material în mărime de 107 000 de lei cauzat în legătură cu neexecutarea hotărârii din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 2006 alin. (1), (2), 2036 alin. (2), 2037 Cod civil, art. 2, 3, 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 38, 80, 81, 85 CPC.

A solicitat încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova în favoarea lui a despăgubirii prejudiciului moral, cauzat în rezultatul încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil în sumă de 50 000 de lei, repararea prejudiciului material în suma totală de 107 000 de lei și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 1 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 16 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău.

A fost respins demersul Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a executorului judecătoresc Valentina Zamșa.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Vasili Beda prejudiciul moral în sumă de 30 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 000 de lei, iar în total suma de 31 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că complexitatea obiectului executării manifestat prin imposibilitatea executării hotărârii judecătorești privind acordarea spațiului locativ, se datorează faptului că debitorul – Consiliul municipal

Chișinău nu dispune de spații locative disponibile în mun. Chișinău și de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiilor locative.

Având în vedere că hotărârea din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă de instanța de contencios administrativ, prima instanță a conchis că neexecutarea acestei hotărâri nu-i poate fi imputată lui Vasili Beda, dar autorităților implicate în neexecutarea acestei hotărâri, care sunt responsabile de executarea acestui act judecătoresc.

Totodată, prima instanța a considerat exagerat cuantumul solicitat de reclamant în mărime de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, astfel că suma în mărime de 30 000 de lei constituie o satisfacție echitabilă pentru Vasili Beda, în rest, urmând a fi respinsă cerința de reparare a prejudiciului moral, în partea ce depășește suma încasată.

Cu referire la netemeinicia cerinței privind repararea prejudiciului material în sumă de 107 000 de lei, ce rezultă din plata creditului de către reclamant acordat pentru achiziționarea apartamentului, prima instanță a menționat că Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu este aplicabilă în această parte și nu poate fi impusă achitarea creditului menționat în obligația statului, cu atât mai mult că documentul executoriu și în prezent se află în procedura de executare, urmând a fi executat.

Prin decizia din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vasili Beda, admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a relevat că potrivit hotărârii judecătorești din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău, asigurarea reclamantului cu spațiu locativ a fost realizată în calitate de spațiu locativ de serviciu în contextul în care actele legislative ce au stat la baza emiterii acestei hotărâri nu prevedeau obligația autorității publice locale de a împrumutări reclamantul, în calitate de colaborator al Poliției, cu spațiu locativ.

Prin urmare, efectul hotărârii nominalizate nu este unul continuu în timp, ci este determinat de deținerea de către reclamant a calității de colaborator al Poliției. Or, dispoziția instanței judecătorești privind acordarea lui Vasili Beda a spațiului locativ a reieșit din calitatea nominalizată a reclamantului, acesta fiind unicul temei de emiterie a hotărârii judecătorești respective.

Astfel, instanța de apel a conchis că, deoarece acordarea spațiului locativ lui Vasili Beda a reieșit din calitatea acestuia de colaborator al Poliției, pierderea acestei calități are drept efect și pierderea dreptului lui la spațiu locativ în corespundere cu legislația pusă la baza emiterii hotărârii din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, instanța de apel a reiterat că dispoziția instanței judecătorești privind asigurarea reclamantului cu spațiu locativ nu viza, inclusiv potrivit prevederilor Legii cu privire la Poliție, transmiterea în proprietatea lui Vasili Beda a spațiului locativ corespunzător, ci doar transmiterea în posesie și folosință în calitate de spațiu locativ de serviciu, prevederi privind transmiterea în proprietate a spațiului locativ lipsind și din hotărârea judecătorească.

La 27 mai 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov a declarat recurs împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de

apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie constatată încălcarea dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău în perioada 7 septembrie 2010 - 17 iunie 2016 și, inclusiv, perioada 29 mai 2019 (data intentării repetate a procedurii de executare) - 5 martie 2020 (data pronunțării deciziei instanței de apel), cu admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală, neîntemeiată și adoptată cu încălcarea esențială a normelor de drept material și procedural, fiind aplicate și interpretate eronat prevederile Codului cu privire la locuințe și art. 35 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la Poliție, punând la îndoială caracterul legal și obligatoriu al hotărârii din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel a conchis greșit că art. 35 alin. (1) din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la Poliție și hotărârea din 15 aprilie 2010 a Curții de Apel, nu indică faptul că spațiul locativ urmează a fi transmis cu titlu de proprietate, ci cu titlu de posesie și folosință, iar intervalul de acțiune a acestui drept este direct proporțional cu durata de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A menționat că prejudiciul cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești de asigurare cu spațiu locativ, se constituie inclusiv din cheltuielile pentru procurarea spațiului locativ, care nu este condiționată de faptul existenței relațiilor de muncă cu Ministerul Afacerilor Interne.

A comunicat că potrivit extrasului din ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 22EF din 16 iulie 2010, dânsul a fost eliberat din proprie inițiativă din cadrul organelor afacerilor interne și trecut în rezerva forțelor armate, iar la momentul actual este XXXXX.

Neexecutarea hotărârii judecătorești este continuă, debitorul reprezintă o autoritate de stat, caracterul obligației de executare este de natură patrimonială.

Prin urmare, a remarcat că autoritatea publică (Consiliul municipal Chișinău) a încălcat dreptul lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 15 aprilie 2010, fapt neimputabil lui.

Totodată, reieșind din jurisprudența CtEDO în materie și prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, a evidențiat că omisiunea executării hotărârii judecătorești pe motivul lipsei fondurilor sau locuințelor invocate de Consiliul municipal Chișinău este nejustificată.

A mai notat că la materialele pricinii nu există niciun act de încetare a procedurii de executare a hotărârii judecătorești din 15 aprilie 2010, fapt ce denotă că procedura de executare este în curs de derulare.

La 14 iulie 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și executorului judecătoresc Oleg Ungureanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Vasili Beda, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 8 vol. II), fiind recepționată de către executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău la 17 iulie 2020, și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 20 iulie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 9-12 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimată și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurentului, avocatului Sergiu Morozov la 18 mai 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 206 vol. I).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 mai 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasili Beda, reprezentat de avocatul Sergiu Morozov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu